

Latvieši nedrīkst palikt par kosmopolītiem

Šis nedēļas jubilārs, ķegumietis Jānis Būmanis, pēc profesijas ir agronoms, taču tagad, sagaidot savu septiņdesmit astoto dzimšanas dienu, viņu droši var saukt par vēsturnieku. Viņš sarakstījis sešas grāmatas par savas dzimtas mājvietu, Rudzātu pagastu, un turpina to darīt joprojām. Top grāmata "Rudzātu novada folklorā", kurā būs vairāk nekā 10 000 vienību.

Uz jautājumu, kā sākās viņa vēsturnieka gaitas, Būmaņa kungs stāsta, ka deviņdesmito gadu sākumā, kad aizbraucis uz Rudzātiem, uz salidojumu, skolas direktors stāstījis, ka skolas vēsture sākoties no piecdesmitajiem gadiem. Tas Jānim bijis pirmais pamudinājums atstāt nākamajām paaudzēm liecības par daudz senāku skolas un pagasta vēsturi. Pamazām tapa grāmatas par Rudzātu skolu, mazpulkiem, aizsargiem, reliģisko dzīvi utt., līdz 974 lappušu biezai grāmatai "Mazā Zemgale laikmetu griežos" ar daudzām fotogrāfijām, tabulām, laikmeta liecībām.

"Astoņus gadus braucu uz Rīgu, uz arhīvu, kā uz darbu", saka Jānis un piebilst, "ja Dievs dos veselību, uzrakstīšu grāmatu par dzīvi Sibīrijā.

Būmaņu ģimeni uz Sibīriju aizveda 1949.gada 25.martā, tāpēc, ka tēvs bija Rudzātu pagasta vecākais. Māte bija skolotāja, abi audzināja sešus bērnus. Uz visiem laikiem bija jāatstāj dzimtās mājas, pagasts, kurā, pēc vēstures liecībām, Būmaņi bija pirmie ienācēji. Tas bija ap 1778.gadu. Tagad neviens no viņiem vairs nav atgriezies dzimtajā pusē. Kad Jānis 1957.gadā atbrauca no Sibīrijas, ilgi meklēja vietu, kur apmesties, meklēja kādu, kurš pieņems darbā. Sarunas ar darba devējiem notika līdz brīdim, kamēr pieminēja izsūtīšanu. Beidzot Jānis atrada darbu Līvānu spirta rūpnīcā, taču čekas uzmācīgā interese lika doties prom – pēc iespējas tālāk, uz Kurzemi. Jānis Būmanis darbu atrada Kurzemē, iestājās Lauksaimniecības akadēmijā, satika savu nākamo dzīvesbiedri Dzidru. Jānis strādājis daudzus atbildīgos amatos lauksaimniecībā – visur bija godāts un cienīts vīrs, jo savu darbu darījis ar lielu atbildību. Arī tagad, tik cienījamus gadus, viņš nesēd, rokas klēpī salicis, bet raksta Latvijas vēsturi. Ķegumā, blakus mājā, dzīvo viņa brālis Edmunds. Kad tiekamies, abi pēta Sibīrijas karti, un rādāmais kociņš visbiežāk apstājas pie punktiņa Tomskas apgabalā, pie uzraksta Piškino – Troickij – tur viņi dzīvoja un strādāja līdz atbrīvošanai 1957.gadā. Jānis stāsta, ka tur iekārtots muzejs, vietējie, rokot zemi, atraduši vēl vienu unikālu eksponātu – pudeli, kurā ir saraksts ar izsūtīto latviešu vārdiem.

"Es aicinu visus cilvēkus rakstīt atmiņas, lai paliek vēsturē, skolēni lai raksta par saviem senčiem, savu dzimtu, mēs nedrīkstam palikt par kosmopolītiem," saka Jānis un ir apņēmības pilns turpināt iesākto. Brālis Edmunds piebilst, ka Jānis, kā jau Vērsis pēc horoskopa, ir darītājs – ņem dziļu vāgu un dodas uz priekšu.